

Framtidens arbetsmarknad

Marcus Weissenbilder [SOM-rapport nr 2021:19]

Innehållsförteckning

Introduktion.....	1
Tabell 2 Den tekniska utvecklingen innebär att det skapas många nya jobb i Sverige, 2020	3
Tabell 3 Åsikt kring vad Artificiell Intelligens (AI) kommer att få för effekter på hur vi arbetar i framtiden, 2020	5
Tabell 4 Inställning till att många jobb, med teknikutvecklingens hjälp, gör att sköta på distans, 2020	7
Tabell 5 Oro för: Ökad stress i arbetslivet, 2020.....	9
Tabell 6 Oro för: Osäkra anställningsvillkor, 2020	11
Figur 2 Oro för stress i arbetslivet och oro för osäkra anställningsvillkor, 2016–2020	13
Figur 3 Uppfattning om att den tekniska utvecklingen skapar många nya jobb, 2016–2020	14

Introduktion

SOM-undersökningarna genomförs varje år sedan 1986 av SOM-institutet vid Göteborgs universitet. Syftet med undersökningarna är att kartlägga svensk opinion och belysa hur svenska folkets vanor och attityder förändras över tid. SOM-institutet är en centrumbildning vid Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG), Göteborgs universitet och har sin bakgrund i ett långvarigt samarbete mellan de två grundarinstitutionerna Statsvetenskapliga institutionen och Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG). Sedan 2017 är SOM-institutet även inrättat som en fakultetsgemensam forskningsinfrastruktur vid samhällsvetenskapliga fakulteten, Göteborgs universitet. Den nationella SOM-undersökningen genomförs i samverkan med forskare från olika discipliner, främst inom samhällsvetenskap.

SOM-undersökningens rapportserie står för en betydande del av resultatredovisningen av SOM-undersökningarna. Resultat publiceras även i form av presentationer och fördjupade analyser i de återkommande forskarantologierna. Alla publikationer finns tillgängliga för nedladdning på SOM-institutets webbsida www.gu.se/som-insitutet. En utförlig metodokumentation från den nationella SOM-undersökningen 2020 finns tillgänglig på hemsidan¹.

Den nationella SOM-undersökningen 2020

Fältarbetet för den nationella SOM-undersökningen följer i huvudsak samma upplägg från år till år. Undersökningen 2020 använde en undersökningsdesign som kallas blandad datainsamling (*mixed mode*) vilket innebar att data primärt samlades in via postenkäter, men respondenterna gavs även möjlighet att fylla i enkäten på internet.

Undersökningen skickades ut till ett systematiskt sannolikhetsurval av den svenska befolkningen. Urvalsramen innefattade alla svenska och utländska medborgare som har sin primära adress i Sverige och som är mellan 16 och 85 år. År 2020 ingick 22 500 personer i det totala urvalet. Den totala urvalsstorleken delades in i sex jämnstora grupper till vilka olika editioner av SOM-undersökningen 2020 skickades till. Samtliga formulär innehöll 12 sidor med frågor varav ett antal sidor är fyllda med projektspecifika frågor vilka varierar mellan formulären.

Svaren samlades in mellan den 14 september och 16 december 2020. En stor andel av svaren inkom tidigt och 30 dagar in i fältarbetet hade närmare 70 procent av de slutgiltiga svaren kommit in. Under fältperioden genomfördes en serie påminnelser via post, telefon och SMS.

Svarsfrekvens och representativitet

Av det ursprungliga urvalet på totalt 22 500 personer var det 11 127 personer som besvarade och skickade in formuläret vilket motsvarar en nettosvarsfrekvens på 51 procent².

Vilka som svarar och vilka som inte svarar på en frågeundersökning har betydelse för tolkningen av undersökningens resultat. Om en viss grupp är underrepresenterad och samma grupps svar tenderar att skilja sig från övrigas blir studiens resultat mindre giltiga för populationen som helhet. Trots att knappt hälften av respondenterna inte svarar på enkäten är den demografiska representativiteten i svarsgruppen god i de flesta avseenden. I figur 1 görs det däremot tydligt att en lägre andel i de yngre åldersgrupperna svarar på SOM-undersökningarna. Under 2020 fick respondenterna för fjärde gången en belöning i form av

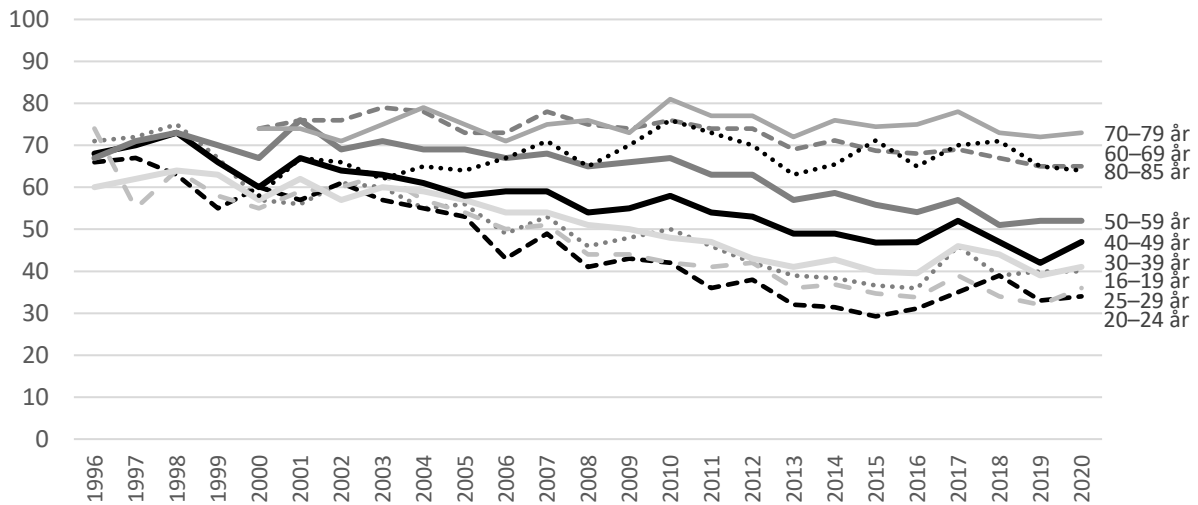
¹ <https://www.gu.se/sites/default/files/2021-03/2.%20Metodrapport%20Riks%202020.pdf>

² I nettosvarsfrekvensen har det så kallade naturliga bortfallet definierats bort. Till det naturliga bortfallet förs personer som är fysiskt eller mentalt oförmögna att svara på enkäten, personer som är avlidna, bortresta under större delen av fältperioden, emigrerade, har språksvårigheter eller inte alls talar svenska. Sammanlagt 740 personer, motsvarande 3,3 procent, har räknats bort som naturligt bortfall.

skraplott eller värdecheck efter inskickat svar. Detta ger en positiv effekt på svarsfrekvensen och förbättrar de yngre åldersgruppernas representativitet.

Figur 1 Svarsfrekvens i olika åldersgrupper 1996–2020 (procent)

Träffsäkerheten i attitydfrågor om politiska förslag och bedömningar av ekonomin är hög trots variationen i svarsfrekvens mellan olika åldersgrupper. Frågor där det existerar större generationsskillnader, exempelvis nyhetskonsumtion, påverkas däremot något mer av att delar av befolkningen har en lägre representation i svarsunderlaget³.

Procentskattningar och felmarginaler

SOM-undersökningarna bygger på ett slumpmässigt urval av den svenska befolkningen 16-85 år. Resultat från sådana urvalsundersökningar är alltid förknippade med en osäkerhet som kan uttryckas i form av en felmarginal. Med hjälp av en felmarginal går det att beräkna ett konfidensintervall kring till exempel en procentskattning. Vi kan förvänta oss att procenttalet för hela populationen befinner sig inom konfidensintervallet i 95 fall av 100 i en tänkt situation med många upprepade mätningar. Att vara medveten om felmarginalen gör att vi lättare undviker att dra slutsatser om förändringar eller gruppskillnader som enbart beror på slumpen. Tabellen nedan ger några exempel på hur stor felmarginalen är vid olika gruppstorlekar och procentskattningar.

Tabell 1 Lathund för procentskattningar vid olika gruppstorlekar (felmarginaler och procentenheter)

Skattning	100	200	400	800	1 000	2 000
50 procent	±9,8	±6,9	±4,9	±3,5	±3,1	±2,2
30 procent	±9,0	±6,4	±4,5	±3,2	±2,8	±2,0
10 procent	±5,9	±4,2	±2,9	±2,1	±1,9	±1,3
6 procent	±4,7	±3,3	±2,3	±1,6	±1,5	±1,0
2 procent	±2,7	±1,9	±1,4	±1,0	±0,9	±0,6

SOM-institutet har i samverkan med Futurion undersökt framtidens arbetsmarknad. Frågorna om framtidens arbetsmarknad ställdes i formulär 4.

³ Elias Markstedt (2014) Representativitet och viktning. SOM-rapport 2014:20, SOM-institutet, Göteborgs universitet.

Tabell 2a Den tekniska utvecklingen innebär att det skapas många nya jobb i Sverige, 2020 (procent, medelvärde)

		Helt felaktigt påstående (1)	2	3	4	Helt riktigt påstående (5)	Summa procent	Antal svarande	Medelvärde
<i>Samtliga</i>		6	15	41	25	13	100	1 763	3,2
<i>Kön</i>	Kvinna	4	16	48	22	10	100	888	3,2
	Man	7	13	37	28	15	100	867	3,3
<i>Ålder</i>	16–29 år	4	14	38	28	16	100	295	3,4
	30–49 år	5	15	45	24	11	100	521	3,2
	50–64 år	7	18	43	22	10	100	415	3,1
	65–85 år	6	12	41	27	14	100	532	3,3
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	3	16	43	27	11	100	145	3,3
	30–49 år	5	18	48	20	9	100	270	3,1
	50–64 år	4	16	51	22	7	100	204	3,1
	65–85 år	4	14	45	23	14	100	269	3,3
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	6	11	33	29	21	100	145	3,5
	30–49 år	6	12	40	28	14	100	249	3,3
	50–64 år	9	20	34	23	14	100	210	3,1
	65–85 år	7	11	35	32	15	100	263	3,4
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	9	17	45	20	9	100	245	3,0
	Mindre tätort	5	14	45	22	14	100	333	3,2
	Stad/större tätort	6	14	41	27	12	100	830	3,2
	Sthlm/Gbg/Malmö	4	14	39	26	17	100	328	3,4
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	6	18	51	15	10	100	124	3,0
	Mindre tätort	5	14	52	20	9	100	164	3,1
	Stad/större tätort	5	16	45	24	10	100	427	3,2
	Sthlm/Gbg/Malmö	1	17	44	25	13	100	162	3,3
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	11	17	38	25	9	100	119	3,1
	Mindre tätort	5	15	37	25	18	100	168	3,4
	Stad/större tätort	7	13	36	30	14	100	401	3,3
	Sthlm/Gbg/Malmö	6	10	36	28	20	100	163	3,5

Kommentar: Frågan lyder: 'Vilken är din uppfattning om följande påstående? Den tekniska utvecklingen innebär att det skapas många nya jobb i Sverige.' Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

Tabell 2b Den tekniska utvecklingen innebär att det skapas många nya jobb i Sverige, 2020 (procent, medelvärde)

		Helt felaktigt påstående (1)	2	3	4	Helt riktigt påstående (5)	Summa procent	Antal svarande	Medelvärde
<i>Samtliga</i>		6	15	41	25	13	100	1 763	3,2
<i>Utbildning¹</i>	Låg	9	12	38	25	16	100	243	3,3
	Medellåg	6	17	42	24	11	100	497	3,2
	Medelhög	4	15	46	24	11	100	368	3,2
	Hög	5	14	41	27	13	100	619	3,3
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	4	14	43	27	12	100	912	3,3
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	8	10	53	21	8	100	84	3,1
	Arbetare	9	17	37	23	14	100	521	3,2
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	9	17	38	21	15	100	374	3,2
	301 000–700 000	6	15	46	23	10	100	705	3,2
	Mer än 700 000	4	14	39	28	15	100	577	3,4
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärvsarbetande	5	16	45	24	10	100	891	3,2
	Arbetslös	14	14	38	21	13	100	78	3,0
	Ålders-/avtalspensionär	5	12	40	27	16	100	498	3,4
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(9)	(11)	(52)	(11)	(17)	100	35	(3,2)
	Studerande	3	15	33	28	21	100	149	3,5
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	6	14	40	29	11	100	581	3,3
	Varken eller	7	17	46	20	10	100	515	3,1
	Något-/klart till höger	4	14	41	25	16	100	635	3,3
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	8	15	44	22	11	100	266	3,1
	TCO	4	15	44	26	11	100	364	3,3
	SACO	3	11	42	31	13	100	181	3,4
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	5	15	42	26	12	100	1 314	3,2
	Tidsbegränsad anställning	5	16	43	20	16	100	166	3,2

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 2a. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. ²Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³I kategorin 'Förvärvsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer. **Källa:** Den nationella SOM-undersökningen 2020.

Tabell 3a Åsikt kring vad Artificiell Intelligens (AI) kommer att få för effekter på hur vi arbetar i framtiden, 2020 (procent)

		Mycket positiva effekter	Ganska positiva effekter	Varken positiva eller negativa effekter	Ganska negativa effekter	Mycket negativa effekter	Vet ej	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		8	33	23	16	3	17	100	1 793
<i>Kön</i>	Kvinna	5	31	23	18	2	21	100	911
	Man	10	38	23	13	3	13	100	874
<i>Ålder</i>	16–29 år	12	37	18	15	4	14	100	295
	30–49 år	10	37	21	17	4	11	100	524
	50–64 år	7	31	28	18	2	14	100	419
	65–85 år	3	32	24	14	1	26	100	555
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	6	36	19	16	5	18	100	145
	30–49 år	9	31	21	19	4	16	100	272
	50–64 år	5	32	28	20	1	14	100	209
	65–85 år	2	25	25	17	1	30	100	285
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	18	37	17	14	3	11	100	145
	30–49 år	12	41	21	15	5	6	100	250
	50–64 år	9	30	30	15	3	13	100	209
	65–85 år	4	41	22	10	1	22	100	270
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	4	27	25	20	4	20	100	257
	Mindre tätort	5	31	27	15	3	19	100	340
	Stad/större tätort	8	36	23	15	2	16	100	835
	Sthlm/Gbg/Malmö	12	37	18	16	3	14	100	334
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	3	26	21	21	3	26	100	132
	Mindre tätort	5	29	27	18	1	20	100	172
	Stad/större tätort	5	31	24	16	2	22	100	431
	Sthlm/Gbg/Malmö	9	35	18	21	4	13	100	166
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	5	29	28	19	4	15	100	123
	Mindre tätort	6	33	26	12	5	18	100	167
	Stad/större tätort	11	42	22	14	2	9	100	402
	Sthlm/Gbg/Malmö	14	39	18	11	2	16	100	165

Kommentar: Frågan lyder: 'I takt med att datorer blir kraftfullare och deras förmågor ökar, vad tror du Artificiell Intelligens (AI) kommer att få för effekter på hur vi arbetar i framtiden?' Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan. **Källa:** Den nationella SOM-undersökningen 2020.

Tabell 3b Åsikt kring vad Artificiell Intelligens (AI) kommer att få för effekter på hur vi arbetar i framtiden, 2020 (procent)

		Mycket positiva effekter	Ganska positiva effekter	Varken positiva eller negativa effekter	Ganska negativa effekter	Mycket negativa effekter	Vet ej	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		8	33	23	16	3	17	100	1 793
<i>Utbildning¹</i>	Låg	4	24	30	11	2	29	100	251
	Medellåg	8	29	25	18	4	16	100	504
	Medelhög	8	33	21	15	3	20	100	378
	Hög	8	42	21	16	2	11	100	621
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	8	41	21	15	1	14	100	925
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	9	31	30	7	7	16	100	86
	Arbetare	7	23	25	21	4	20	100	528
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	5	27	27	14	4	23	100	384
	301 000–700 000	6	31	24	19	3	17	100	709
	Mer än 700 000	11	44	20	13	2	10	100	578
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärvsarbetande	8	36	25	17	3	11	100	898
	Arbetslös	14	29	21	14	5	17	100	77
	Ålders-/avtalspensionär	3	31	23	14	1	28	100	517
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(9)	(37)	(26)	(11)	(0)	(17)	100	35
	Studerande	13	32	20	15	3	17	100	150
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	5	35	23	17	3	17	100	588
	Varken eller	6	29	27	17	4	17	100	519
	Något-/klart till höger	11	37	20	14	2	16	100	647
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	5	24	26	21	5	19	100	270
	TCO	7	38	24	15	1	15	100	363
	SACO	8	50	19	12	2	9	100	186
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	7	34	23	17	2	17	100	1 341
	Tidsbegränsad anställning	11	29	23	16	6	15	100	164

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 3a. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. ² Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³I kategorin 'Förvärvsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer. **Källa:** Den nationella SOM-undersökningen 2020.

Tabell 4a Inställning till att många jobb, med teknikutvecklingens hjälp, gör att sköta på distans, 2020 (procent)

		Mycket positiv	Ganska positiv	Varken positiv eller negativ	Ganska negativ	Mycket negativ	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		23	42	26	8	1	100	1 804
<i>Kön</i>	Kvinna	23	43	26	7	1	100	918
	Man	23	41	25	9	2	100	878
<i>Ålder</i>	16–29 år	26	38	25	9	2	100	298
	30–49 år	30	40	20	9	1	100	525
	50–64 år	25	40	24	8	3	100	425
	65–85 år	14	46	33	6	1	100	556
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	27	35	27	10	1	100	147
	30–49 år	30	44	19	6	1	100	273
	50–64 år	24	43	25	7	1	100	211
	65–85 år	15	44	33	7	1	100	287
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	25	42	21	9	3	100	146
	30–49 år	29	38	21	12	0	100	250
	50–64 år	26	38	23	9	4	100	213
	65–85 år	13	50	32	4	1	100	269
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	20	45	25	8	2	100	258
	Mindre tätort	18	43	29	8	2	100	341
	Stad/större tätort	24	41	25	8	2	100	842
	Sthlm/Gbg/Malmö	30	40	23	7	0	100	333
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	22	44	26	6	2	100	132
	Mindre tätort	21	45	25	8	1	100	172
	Stad/större tätort	25	41	25	7	2	100	435
	Sthlm/Gbg/Malmö	25	38	28	8	1	100	166
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	17	46	24	10	3	100	124
	Mindre tätort	15	41	33	9	2	100	168
	Stad/större tätort	23	42	24	9	2	100	405
	Sthlm/Gbg/Malmö	34	41	20	5	0	100	164

Kommentar: Frågan lyder: 'Allmänt sett, vilken är din inställning till att många jobb, med teknikutvecklingens hjälp, går att sköta på distans?.' Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

Tabell 4b Inställning till att många jobb, med teknikutvecklingens hjälp, gör att sköta på distans, 2020 (procent)

		Mycket positiv	Ganska positiv	Varken positiv eller negativ	Ganska negativ	Mycket negativ	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		23	42	26	8	1	100	1 804
<i>Utbildning¹</i>	Låg	11	41	38	7	3	100	256
	Medellåg	21	40	27	9	3	100	510
	Medelhög	23	46	25	5	1	100	377
	Hög	30	42	20	8	0	100	621
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	28	44	21	6	1	100	928
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	24	48	22	6	0	100	87
	Arbetare	16	39	32	10	3	100	534
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	18	37	35	8	2	100	387
	301 000–700 000	17	45	28	8	2	100	715
	Mer än 700 000	34	41	16	8	1	100	580
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärvsarbetande	27	42	22	8	1	100	902
	Arbetslös	28	43	15	10	4	100	78
	Ålders-/avtalspensionär	14	46	33	5	2	100	522
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(34)	(32)	(20)	(11)	(3)	100	35
	Studerande	23	41	24	11	1	100	150
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	21	45	26	7	1	100	592
	Varken eller	20	39	30	9	2	100	526
	Något-/klart till höger	29	41	22	7	1	100	648
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	15	44	29	10	2	100	271
	TCO	28	43	20	8	1	100	369
	SACO	25	51	19	5	0	100	186
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	23	43	25	7	2	100	1 348
	Tidsbegränsad anställning	23	37	24	14	2	100	164

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 4a. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. ²Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³I kategorin 'Förvärvsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer. **Källa:** Den nationella SOM-undersökningen 2020.

Tabell 5a Oro för: Ökad stress i arbetslivet, 2020 (procent)

		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		31	39	25	5	100	1 779
<i>Kön</i>	Kvinna	40	38	19	3	100	907
	Man	22	41	30	7	100	864
<i>Ålder</i>	16–29 år	31	37	25	7	100	294
	30–49 år	33	39	24	4	100	525
	50–64 år	34	38	25	3	100	424
	65–85 år	26	44	24	6	100	536
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	39	40	18	3	100	146
	30–49 år	39	39	21	1	100	274
	50–64 år	45	32	22	1	100	212
	65–85 år	36	42	16	6	100	275
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	24	35	30	11	100	143
	30–49 år	26	39	28	7	100	249
	50–64 år	23	44	29	4	100	211
	65–85 år	15	44	34	7	100	261
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	36	35	27	2	100	251
	Mindre tätort	29	42	24	5	100	334
	Stad/större tätort	31	41	23	5	100	833
	Sthlm/Gbg/Malmö	27	41	26	6	100	331
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	46	33	20	1	100	129
	Mindre tätort	37	42	17	4	100	167
	Stad/större tätort	40	40	18	2	100	432
	Sthlm/Gbg/Malmö	34	37	24	5	100	166
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	23	39	35	3	100	120
	Mindre tätort	21	42	31	6	100	166
	Stad/större tätort	22	41	29	8	100	399
	Sthlm/Gbg/Malmö	20	46	27	7	100	162

Kommentar: Frågan lyder: 'Om du ser till läget idag, hur oroande upplever du själv följande inför framtiden? Ökad stress i arbetslivet'. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

Tabell 5b Oro för: Ökad stress i arbetslivet, 2020 (procent)

		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		31	39	25	5	100	1 779
<i>Utbildning¹</i>	Låg	34	40	19	7	100	245
	Medellåg	29	41	26	4	100	502
	Medelhög	30	38	26	6	100	371
	Hög	31	39	26	4	100	622
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	28	41	26	5	100	923
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	26	36	31	7	100	85
	Arbetare	33	41	22	4	100	524
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	35	39	20	6	100	380
	301 000–700 000	31	42	24	3	100	708
	Mer än 700 000	26	38	30	6	100	579
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärvsarbetande	31	38	26	5	100	901
	Arbetslös	46	39	14	1	100	77
	Ålders-/avtalspensionär	26	44	24	6	100	502
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(38)	(30)	(29)	(3)	100	34
	Studerande	29	42	25	4	100	148
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	36	43	18	3	100	591
	Varken eller	35	38	23	4	100	515
	Något-/klart till höger	22	39	32	7	100	640
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	42	38	18	2	100	268
	TCO	31	45	20	4	100	371
	SACO	31	40	25	4	100	186
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	31	40	24	5	100	1 329
	Tidsbegränsad anställning	35	40	21	4	100	167

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 5a. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. ² Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³I kategorin 'Förvärvsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

Tabell 6a Oro för: Osäkra anställningsvillkor, 2020 (procent)

		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		26	36	31	7	100	1 768
<i>Kön</i>	Kvinna	28	38	28	6	100	899
	Man	24	35	33	8	100	861
<i>Ålder</i>	16–29 år	22	36	34	8	100	293
	30–49 år	25	32	34	9	100	520
	50–64 år	27	37	31	5	100	421
	65–85 år	28	41	25	6	100	534
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	19	44	33	4	100	145
	30–49 år	26	32	36	6	100	271
	50–64 år	30	39	27	4	100	211
	65–85 år	33	42	18	7	100	272
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	25	27	36	12	100	143
	30–49 år	23	33	33	11	100	247
	50–64 år	24	35	35	6	100	209
	65–85 år	23	41	31	5	100	262
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	26	37	31	6	100	246
	Mindre tätort	26	39	29	6	100	333
	Stad/större tätort	27	34	32	7	100	830
	Sthlm/Gbg/Malmö	23	38	29	10	100	332
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	29	36	29	6	100	126
	Mindre tätort	27	42	27	4	100	165
	Stad/större tätort	29	37	29	5	100	431
	Sthlm/Gbg/Malmö	27	39	26	8	100	166
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	23	36	34	7	100	118
	Mindre tätort	25	38	30	7	100	167
	Stad/större tätort	25	31	36	8	100	397
	Sthlm/Gbg/Malmö	20	37	31	12	100	163

Kommentar: Frågan lyder: 'Om du ser till läget idag, hur oroande upplever du själv följande inför framtiden? Osäkra anställningsvillkor'. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

Tabell 6b Oro för: Osäkra anställningsvillkor, 2020 (procent)

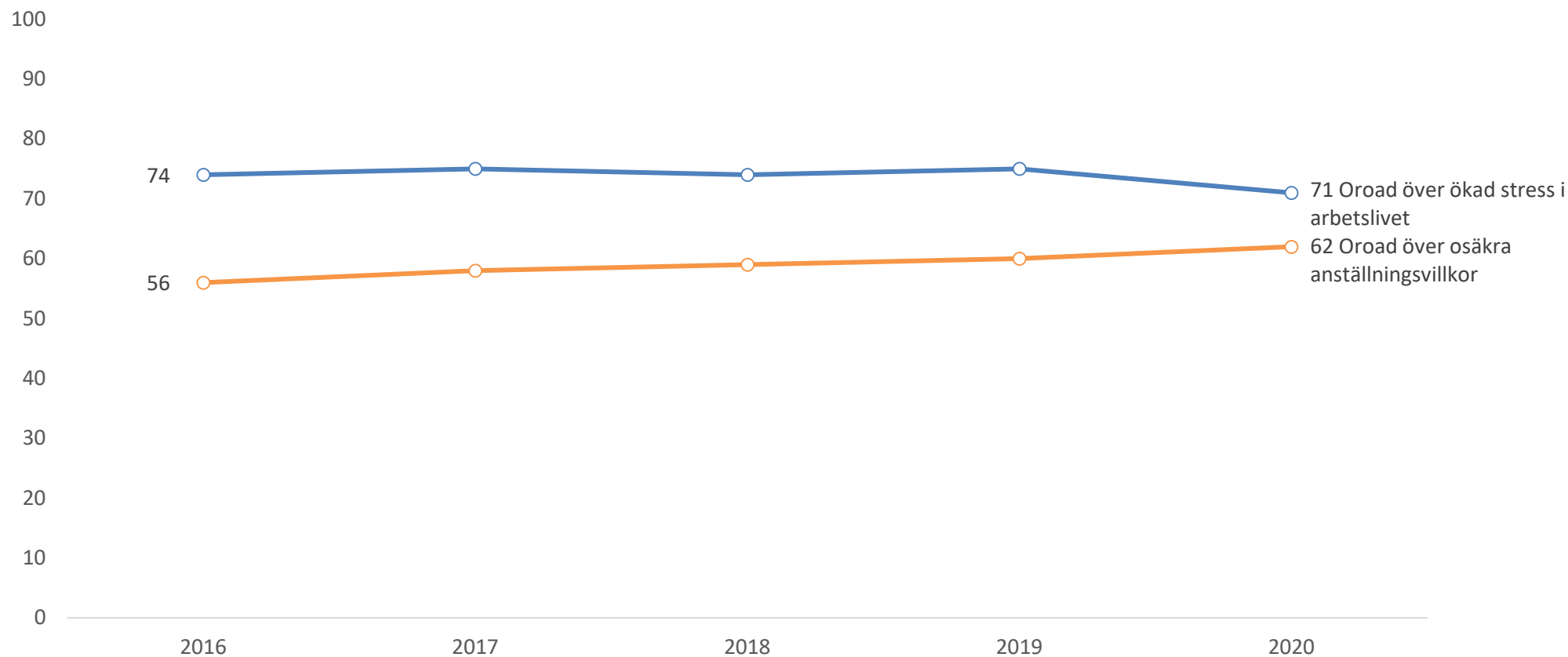
		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		26	36	31	7	100	1 768
<i>Utbildning¹</i>	Låg	35	40	17	8	100	240
	Medellåg	27	35	31	7	100	497
	Medelhög	24	38	32	6	100	368
	Hög	22	34	36	8	100	624
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	20	37	35	8	100	920
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	17	32	42	9	100	82
	Arbetare	35	36	24	5	100	525
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	34	38	21	7	100	376
	301 000–700 000	29	39	27	5	100	705
	Mer än 700 000	16	31	44	9	100	577
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärvsarbetande	22	35	35	8	100	900
	Arbetslös	48	35	16	1	100	75
	Ålders-/avtalspensionär	28	41	24	7	100	501
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(40)	(31)	(29)	(0)	100	35
	Studerande	24	32	36	8	100	143
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	36	41	19	4	100	590
	Varken eller	29	40	25	6	100	512
	Något-/klart till höger	14	31	44	11	100	635
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	45	36	17	2	100	266
	TCO	27	36	32	5	100	369
	SACO	17	37	37	9	100	185
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	26	36	31	7	100	1 326
	Tidsbegränsad anställning	32	40	23	5	100	164

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 6a. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. ² Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³I kategorin 'Förvärvsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

Figur 2 Oro för stress i arbetslivet och oro för osäkra anställningsvillkor, 2016–2020 (procent)

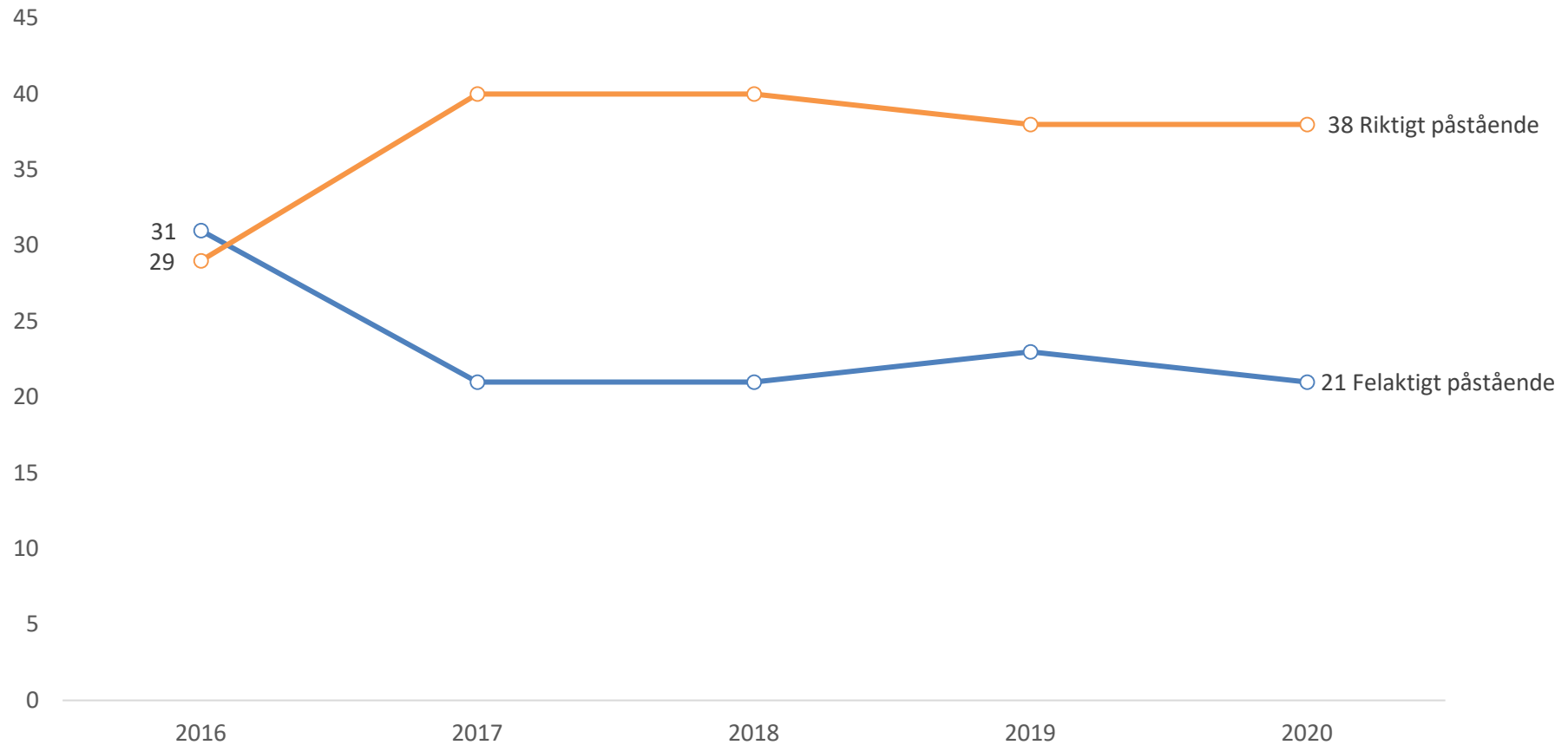

Kommentar: För frågornas lydelse se tabell 5a och 6a. Tabellen redovisar andelen ganska/mycket oroad. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2016–2020.

Figur 3 Uppfattning om att den tekniska utvecklingen skapar många nya jobb, 2016–2020 (procent)

Kommentar: För frågans lydelse se tabell 2a. Tabellen redovisar andelen som svarat "Helt felaktigt påstående (1)" och "(2)" samt andelen som svarat "4" och "Helt riktigt påstående (5)". Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan.

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2016–2020.

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför årligen nationella och lokala frågeundersökningar och anordnar seminarier på temat Samhälle, Opinion och Medier.

SOM-institutet | Seminariegatan 1B | Box 710, 405 30 Göteborg
031 786 3300 | info@som.gu.se | www.gu.se/som-institutet

